

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

Participation of Basic Educational Institution Committees in Adopting Local Wisdom to Schools in Kalasin Educational Service Area Office Zone 2

เฉลิม คงแสนคำ¹ อุดุลยศักดิ์ สุนทรโรจน์² มานิตย์ อัญญะโพธิ์³ และทองชัย ลาภรตน์วิทยา⁴

Chaloem Khongsasenkham,¹ Adulyasak Soonthornrojana,² Manit Anyabho³

and Tanongchai Laprattanawittaya⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ; และ 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2549 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 654 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.89 การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Independent samples) ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่อยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ เกษตรกรรม กองทุนธุรกิจชุมชน และโภชนาการ ตามลำดับ

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² Ph.D. History M.A. (History), Ed.D (Admin in Higher Education) อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

⁴ อาจารย์ โรงเรียนหนองผ้อ้อม สำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 1

รับต้นฉบับ 28 มกราคม 2552 รับลงพิมพ์ 13 กุมภาพันธ์ 2552

ABSTRACT

The purposes of this study were : 1) to examine levels of basic educational institution committees' participation in adopting local wisdom at schools under the Office of Kalasin Educational Service Area Zone 2 as classified according to the school sizes and respondents' status both as overall and in each aspect; and 2) to compare levels of participation of basic educational institution committees in adopting local wisdom to schools with different sizes under the Office of Kalasin Educational Service Area Zone 2 both as overall and in each aspect. The sample consisted of 654 basic educational institution committee members under the Office of Kalasin Educational service Area Zone 2 in the academic year 2006, obtained through the stratified random sampling technique. The 61-item Likert-type rating-scale questionnaire was used for data collection, and the reliability of the questionnaire was 0.89. The statistical methods used to analyze the data included percentage, mean, standard deviation; and t-test (independent samples).

The results of the study were as follows:

1. Level of participation of basic educational institution committees in adopting local wisdom to schools under the Office of Kalasin Educational Service Area Zone 2 concerning school sizes as overall was at a high level. When each aspect was considered, the participation was found at a high level. Three out of seven aspects of participation in this order ranging from the highest to the lowest mean scores included agriculture, community fund and business, and nutrition, respectively.

2. No significant difference of participation of basic educational institution committees in different school sizes in adopting local wisdom to schools under the Office of Kalasin Educational Service Area Zone 2 as overall and in each aspect was found.

Keywords : Participation, local wisdom

บทนำ

ปัญหาของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521 พบว่าหลักสูตรเดิม ไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น เนื้อหาที่ส่วนกลางกำหนดให้เรียนนั้นไม่ตรงกับเรื่องราวของท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นักเรียน เด็กในท้องถิ่นควรจะมีการสืบทอดต่อกันไปทำให้สิ่งที่ส่วนกลางกำหนดให้ให้นักเรียนไม่สามารถเข้าถึง ไม่สามารถเข้าใจได้ อย่างถ่องแท้ และไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงเป็นความคาดหวังที่ถูกต้องทำขึ้นเพื่อให้ท้องถิ่นได้มีโอกาสที่จะ

กำหนดหลักสูตรขึ้นใช้เองให้มีความเหมาะสมกับตนเอง โดยอิงหลักสูตรแกนกลาง และโดยเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงร่วมกับสถานศึกษาให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น (กรมวิชาการ, 2545 : 1)

ด้วยปัจจัยหลายประการที่หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังเป็นเรื่องที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ ที่ไม่รู้ว่าจะสามารถนำมาบูรณาการกับการจัดการศึกษาได้

อย่างไรอีกประการหนึ่ง การจัดการศึกษาของประเทศไทยถูกมองว่าเป็นหน้าที่ของรัฐ ของสถานศึกษา ของผู้บริหารและครู ที่มีระบบราชการเป็นกลไกสำคัญของการจัดการ โดยการศึกษาดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน การดำเนินการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้ยั่งยืน โรงเรียนจึงได้กำหนดภารกิจสำคัญ คือ การส่งเสริมและหาแนวทางให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มากขึ้น ด้วยการมีส่วนร่วมในการริเริ่มพัฒนาวางแผน ดำเนินการร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา และร่วมประเมินผลการพัฒนา ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนมีความรักเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนและร่วมมือกับโรงเรียนอย่างจริงจังในการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และให้มีส่วนร่วมพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติเรียบร้อย มีระเบียบวินัย มีความคิดไตร่ตรอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ รู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ (นงเยาว์ กัลยาลักษณ์, 2541: 11)

ผู้วิจัยเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฐานะผู้แทนครูสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้มีความเหมาะสมกับท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

สมมติฐานการวิจัย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนตามกรอบแนวคิดของการวิจัย จำนวน 9 ด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยมีวิธีดำเนินงานตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 198 โรงเรียน แยกได้ดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 42 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 156 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 198 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 156 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 42 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดกรอบแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจำนวน 9 ด้าน มีลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท ซึ่งเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนแล้วพิจารณาสร้างเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของ ลิเคิร์ท จำนวน 61 ข้อภายใต้กรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น 9 ด้าน โดยศึกษาตัวอย่างแบบสอบถามจากงานวิจัยของ นงนิตย์ โสพุทธอ่อน (2549 : 176-185) เรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และมีชัย พลภูงา (2546 : 120 - 148) เรื่องสภาพและปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลักสูตร

สถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา และความเหมาะสม

4. ได้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 61 ข้อ

5. นำแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน เพื่อนำผลการทดลองใช้ดังกล่าวมาวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือด้านค่าอำนาจจำแนกโดยคัดเลือกเอาเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .05 ขึ้นไป และหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเหมาะสมของแบบสอบถามมีค่าตั้งแต่ 0.89 ขึ้นไป

7. นำไปใช้จริงกับกลุ่มประชากร ผู้วิจัยได้จัดชุดคำถามของข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเหมาะสม จากนั้นนำใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตและแนะนำตัวผู้วิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปแสดงต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 2 ไปยังโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามออกเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4. นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด และคัดไว้เฉพาะฉบับสมบูรณ์ คือตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 - 2 ทุกข้อ

2. จำแนกแบบสอบถามตามตัวแปรต้น คือ ขนาดของโรงเรียน

3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545:100)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4.1 หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นใต้ เขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ t - test (Independent samples)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 496 คน เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 368 คน คิดเป็นร้อยละ 74.16 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 25.84 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50

2. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นใต้ เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านเกษตรกรรม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน และ โภชนาการ ตามลำดับ และอยู่ในระดับ ปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านภาษาวรรณกรรม และด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

เกษตรกรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการเสนอแนะภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการพัฒนาการเกษตรเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพึ่งพาตนเอง มีส่วนร่วมในการเสนอแนะภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าด้านการเกษตร และมีส่วนร่วมในการเสนอแนะภูมิปัญญาท้องถิ่น เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิตด้านการเกษตรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะให้นักเรียนออกไปศึกษายังแหล่งการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรม และ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้มีการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อุตสาหกรรมและหัตถกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณในการสร้างผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรมให้แก่นักเรียน มีส่วนร่วมในการแนะนำสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรมและ การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอุตสาหกรรมในการหารายได้ระหว่างปิดภาคเรียนให้แก่ นักเรียน ตามลำดับ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรมเพื่อ

แก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างประหยัด และการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม โดยการนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การแพทย์แผนไทย โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้สถานศึกษาให้เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการแพทย์แผนไทย มีส่วนร่วมในการเสนอแนะภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการแพทย์แผนไทยเพื่อให้นักเรียนสามารถดูแลสุขภาพของตนเองได้ และ มีส่วนร่วมในการแนะนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการแพทย์แผนไทยเพื่อเป็นบุคคลในการถ่ายทอดความรู้ เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มาก โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแนะนำแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อื่นๆ แก่นักเรียน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้สถานศึกษาวางแผนในการดำเนินงานโครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมกับนักเรียนเพื่อดูแลและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในท้องถิ่นเพื่อความยั่งยืน ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้นักเรียนได้จัดทำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่จำนวนจำกัด และ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในท้องถิ่น ร่วมกับนักเรียน เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

กองทุนและธุรกิจชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมออมทรัพย์ภายในโรงเรียนการมีส่วนร่วมในการแนะนำสถานประกอบการด้านการออมทรัพย์ในการไปศึกษาดูงานของบุคลากรในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการสร้างความตระหนักให้แก่ครู นักเรียน เห็นความสำคัญของการบริหารจัดการ ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชนเมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ศิลปกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรมมาใช้ในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแนะนำภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาศิลปะเพื่อเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ภายในท้องถิ่นและ มีส่วนร่วมในการแนะนำภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาศิลปะเพื่อเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ภายในท้องถิ่น เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ภาษาและวรรณกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการเสนอแนะภูมิปัญญา ด้านภาษาและวรรณกรรมเพื่อส่งเสริมภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้านให้คงอยู่ มีส่วนร่วมในการเสนอแนะภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรมเพื่อให้นักเรียนตระหนัก รักและหวงแหนภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น และ มีส่วนร่วมในการนำเสนอภูมิปัญญา ด้านภาษาและวรรณกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานตามลำดับ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือข้อ 52 มีส่วนร่วมในการเสนอแนะให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านภาษาและวรรณกรรมที่มีอยู่ภายในท้องถิ่น เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ปรัชญา ศาสนา และประเพณี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านปรัชญา ศาสนาและประเพณีในการจัดกิจกรรม ด้านศาสนพิธีและประเพณีต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ การมีส่วนร่วมในการแนะนำให้จัดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านปรัชญา ศาสนาและประเพณี เป็นเนื้อหาหนึ่งในแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และ การมีส่วนร่วมในการแนะนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านปรัชญา ศาสนาและประเพณีมาให้ความรู้แก่นักเรียน เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดเล็กพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก

โภชนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำการนำความรู้ที่ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านโภชนาการไปใช้ในการหารายได้นอกเวลาเรียนมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นด้านโภชนาการที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น มีส่วนร่วมเสนอแนะให้สถานศึกษานำนักเรียนไปยังสถานประกอบการที่มีบรรยากาศเหมาะสมในการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรฝึกปฏิบัติการ ด้านโภชนาการให้แก่นักเรียนภายในโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนขนาดเล็กพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

ยกเว้นด้านที่ 4, 5 และด้านที่ 8 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละขนาดมีความตระหนักต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เกิดความหลากหลาย ด้านองค์ความรู้ให้มากที่สุด เนื่องจากการมีส่วนร่วมจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ เช่น ครู ผู้เรียน ผู้นำชุมชน หรืออาจกล่าวได้ว่า ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมดำเนินการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน เพราะบทบาท การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่เหมาะสมและความสำคัญต่อชุมชนของเด็กและเยาวชน 3 ด้าน คือ ด้านที่หนึ่งการมีส่วนร่วมเป็นแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ แบบแผนการผลิตของชุมชน โครงสร้างทางระบบเศรษฐกิจ เกษตรกรรม วัฒนธรรม การเมือง สิ่งแวดล้อม ทัศนคติของคนที่มีต่ออาชีพ วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม ระบบคุณค่า ภูมิปัญญาของกลุ่มต่างๆ ในชุมชน เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ ท้องถิ่น ประดิษฐ์กรรม นวัตกรรมหรือการคิดค้นด้านการผลิตต่างๆ ของชุมชน ฯลฯ ด้านที่สองด้านการศึกษาทางเลือก หรือ หลักสูตรท้องถิ่น เพราะชุมชนมีศักยภาพเต็มที่ แต่โรงเรียนอาจมีข้อจำกัดในด้านครู หรือบุคลากรในระบบที่จะจัดการศึกษาในหลักสูตรท้องถิ่น รวมถึงการขาดแคลนความรู้เพราะครูในระบบมีความรู้ด้านวิชาการที่เส้นไปในเรื่องหลักสูตรที่รับใช้เศรษฐกิจ - อุตสาหกรรม เมื่อไม่มีตัวบุคคลในระบบที่เหมาะสมก็มักเพิกเฉยต่อหลักสูตรท้องถิ่น ดังนั้นนักวิชาการจึงมีแนวคิดใหม่มาใช้โดยการนำครูชาวบ้านเข้ามาทำหลักสูตรท้องถิ่นให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับ

ความเป็นจริงมากที่สุด และด้านที่สาม คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอาจประกอบด้วย วิทยาการท้องถิ่น ครูชาวบ้าน สถานประกอบการ แหล่งความรู้ ศูนย์การเรียนรู้ สถาบันทางราชการและธุรกิจเอกชน สถานที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล และวัด เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนอาจส่งนักเรียนไปเรียนรู้โดยตรงภายในชุมชน เช่น ไปฝึกงานในสถานประกอบการหรือไปเก็บข้อมูล วิจัย สัมภาษณ์ โดยนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ในหลักสูตรสาระการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งเป็นไปได้ในการจัดรายงาน หรือ Portfolio เป็นต้น (สุชาติ จักรพิสุทธิ์, 2548 : 2-4) นอกจากนี้ มีชัย พลภูงา (2546 : 104 - 111) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่าย การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 มีความสอดคล้องกันในส่วนของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีในเขตชุมชนบริการของโรงเรียนเครือข่าย ส่วนใหญ่ คือ ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม และด้านศิลปกรรม และในการจัดหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนเครือข่ายส่วนใหญ่จัดกิจกรรมในลักษณะของกลุ่มสนใจที่มีครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้สอน และกลุ่มผู้สนใจที่จัดสอนนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มสนใจด้านหัตถกรรม

2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นที่ไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสพรรณอ่อน (2549 : 168) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นที่ไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวรรณ เกื่อนนาดี (2544 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่

ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านงานบริหารทั่วไป เมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าความหลากหลายของบุคคลที่เข้ามา มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาทั้ง 8 สถานภาพ เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนที่มองเห็นความสำคัญและความสามารถของคณะกรรมการเหล่านั้น ถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ มีความสามารถและมีประสบการณ์ในด้านต่างๆ มีความเป็นผู้นำสามารถชักจูง โน้มน้าวให้บุคคลอื่นเชื่อถือได้รวมทั้งมีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ จึงมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยสิน บุญภูมิ (2547 : 75) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านต่างๆ ในการจัดการศึกษา แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และต้องการให้ได้รับการยอมรับในเรื่องความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีความพร้อมในการสนับสนุนในด้านการจัดการศึกษาทุกด้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ส่วนในด้านวิชาการและคุณภาพการศึกษา การกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านวิชาการให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน ตลอดจนการกำกับดูแลมาตรฐานการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. **ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านเกษตรกรรม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน และด้านโภชนาการ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ กลุ่มภาษาและวรรณกรรม และด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ตามลำดับ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขนาดใหญ่มีส่วนร่วมต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านเกษตรกรรม ด้านศิลปกรรม และด้านศิลปกรรม อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี ด้านภาษาและวรรณกรรม และด้านอุตสาหกรรมและเกษตร กรรม ขนาดเล็ก พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม และด้านโภชนาการ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านภาษาและวรรณกรรม และด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

2. **การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในโรงเรียน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านที่ 4 และด้านที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยความจากอาจารย์ ดร. อุดมศักดิ์ สุทธิโรจน์ ประธานที่ปรึกษา ดร.มานิตย์ อัญญะโพธิ์ และอาจารย์ทองชัย ลาภรัตนวิทยา กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำทั้งทางด้านเนื้อหา และกระบวนการวิจัย ตรวจสอบแก้ไขและให้คำชี้แนะข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- ชัยสิน บุญภูมิ. (2547). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ.** รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงนิตย์ โสพุดอ่อน. (2550). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.**
- นงเยาว์ กัลยาลักษณ์. (2541). **การศึกษาปัญหาการดำเนินงานฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.**
- มีชัย พลภูงา. (2546). **สภาพและปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม.** รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วเรววรรณ เกื่อนนาดี. (2544). **สภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด**

ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย

ขอนแก่น.

วิชาการ, กรม. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 (ตามแนวการปฏิรูปการศึกษาใหม่
ของชาติไทย).** กรุงเทพฯ : Foreplace Publising
House.